

Jędrzej Leśniewski
Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Biblioteka Główna
jedrzejlesniewski@gmail.com

Prawne możliwości uczestnictwa bibliotek w kształtowaniu konkurencyjności regionu.

„Celem projektu jest stworzenie nowoczesnego centrum informacji naukowej i ekonomicznej, w którym wszyscy studenci i zainteresowani mieszkańcy Dolnego Śląska będą mieli łatwy dostęp do zbiorów biblioteki, zarówno drukowanych jak i elektronicznych. Projekt ma charakter przedsięwzięcia ponadregionalnego. Z oferty Centrum Informacji Naukowej AE¹ korzystać będą nie tylko studenci AE, czy mieszkańcy Dolnego Śląska, ale również społeczności województw ościennych (poprzez tzw. wolny dostęp do zbiorów tradycyjnych i elektronicznych biblioteki).

Projekt ma strategiczny charakter dla regionu, jego celem jest ułatwienie i poprawa jakości dostępu do fachowej literatury z dziedziny nauk ekonomicznych i zarządzania, co przyczynia się do wzrostu wiedzy i jej wykorzystania w różnych dziedzinach, głównie gospodarczej. Realizacja inwestycji wpłynie na poprawę jakości kształcenia, co również będzie przekładało się na wzrost gospodarczy ściśle związany z naukami ekonomicznymi.”²

Wzrost znaczenia bibliotek cyfrowych we współczesnym świecie, współtworzonym przy kluczowym współudziale elektronicznej wymiany informacji, skutkuje zatarciem granic. Wymiana książek coraz częściej polega na przesłaniu pocztą elektroniczną pliku ze zdigitalizowaną wersją książki lub też adresu internetowego, pod którym taka wersja książki się znajduje. Rozszerzenie objętościowe

¹ AE – Akademia Ekonomiczna, od roku 2008 Uniwersytet Ekonomiczny. Zmiana mocą ustawy z dnia 18 marca 2008 r. o nadaniu nowej nazwy Akademii Ekonomicznej im. Oskara Langego we Wrocławiu [Dz.U. 2008.66.401].

² Indykatorywny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 (Indykatorywna lista projektów indywidualnych), poz.31
[http://dolnyslask.pl/upload/RPO/05_projekty_kluczowe/iwipk_12_11_2008.xls
dostęp 24.07.2010r.].

bibliotek cyfrowych i łatwy dostęp do nich, będące skutkiem pracy bibliotekarzy i informatyków, powoduje wzrost zainteresowania tą formą realizacji misji bibliotek. Misja zapisana w prawie, pozostaje niezmienna tak jak niezmienny pozostaje sens edukacji, zdobywania wiedzy. Współczesna rzeczywistość społeczno-ekonomiczna powoduje, z jednej strony, potrzebę szybszego dotarcia do informacji. Z drugiej – łatwość wprowadzania informacji do obiegu i swego rodzaju swawola wprowadzających – skutkują szumem informacyjnym, z którego trudno wybrać informację trafną, oczekiwaną. Ogrom wirtualnego zbioru danych, z jakim mamy do czynienia dzięki komunikacji elektronicznej, wszechobecnemu Internetowi, powoduje, że wzrost wartości informacji relewantnej rośnie. Należy stwierdzić, że źródłem treści bibliotek cyfrowych są w przeważającej większości tradycyjne, kodeksowe wydania książek. Poza tym biblioteki te współtworzone są z materiałów pierwotnie zamieszczanych w rzeczywistości wirtualnej, wtórnie wydawane drukiem. Książka drukowana, poddawana procesowi digitalizacji, pozostaje tą samą w sensie prawnym książką – skutkiem digitalizacji nie powstaje nowy przedmiot ochrony prawnoautorskiej³. Na obecnym etapie rozwoju bibliotek cyfrowych są dwa czynniki ryzyka – utrzymanie jednolitości formy cyfrowych książek, co pociąga za sobą możliwości ich odczytania oraz trwałość nośników, na których umieszczane są postaci cyfrowe zdigitalizowanych woluminów. Te dwa czynniki, których pozytywnego rozwoju w czasie nikt nie jest w stanie zagwarantować, skutkują niezmiennością potrzeby rozbudowy tradycyjnej infrastruktury bibliotecznej. Po pierwsze, stare magazyny biblioteczne, sytuowane niejednokrotnie w miejscach nieodpowiednich takich jak piwnice starych budynków wymagają zmiany przestrzennej. W związku z tą zmianą nieodzowna staje się reorganizacja sposobu magazynowania celem oszczędności miejsca i lepszego fizycznego zabezpieczenia zbiorów. Po drugie, nawet pierwotnie wydawane cyfrowo książki, są często wtórnie wydawane drukiem, co powoduje, że nadal istnieje potrzeba gromadzenia i magazynowania kodeksowych wydań.

³ Por. P. Podrecki (red.), *Prawo Internetu*, Warszawa 2007, 396 i nn..

Fot. D. Matysiak: Magazyny zbiorów.

W drugiej dekadzie XXI wieku biblioteki – poprzez zmiany w sposobie funkcjonowania - mają możliwość współuczestniczenia w procesach związanych z budowaniem gospodarki opartej na wiedzy. Wykorzystanie środków finansowych dostępnych w ramach funduszy Unii Europejskiej pozwala dostosować biblioteki do potrzeb społecznych, czyniąc z nich konkurencyjne ośrodki informacji. Przykładem, który pomoże w zobrazowaniu zjawiska, jest powstające we Wrocławiu Dolnośląskie Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej.

Podjęta próba omówienia prawnych możliwości uczestnictwa bibliotek w budowaniu konkurencyjności regionu, wymaga sprecyzowania wybranych pojęć użytych na potrzeby niniejszego tekstu. Pierwszym i kluczowym pojęciem jest konkurencyjność. Pojęciem kojarzonym z konkurencyjnością jest konkurencja. Konkurencja w najprostszej definicji jest określeniem dla współzawodnictwa (*lat. concurrere – biec razem*)⁴. Konkurencyjność, wynikająca z właściwej ludzom chęci współzawodnictwa, funkcjonuje jako siła napędowa rozwoju życia społecznego i gospodarczego. Co więcej, pojęcie konkurencyjności wiąże się – niejako z definicji – ze zbiorowością. Nie może bowiem istnieć konkurencja bez rywala. Konkurencyjność zdaje się zatem być cechą grup, w tym grup społecznych. Wzrost

⁴W. Kopaliński, *Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych z almanachem*, Warszawa 2001, s.273.

i zróżnicowanie potrzeb społecznych generują różnorodność metod ich zaspokajania. Przenosząc mechanizm konkurencyjności na grunt wspólnotowy, europejski, warto zaznaczyć, że wśród czynników decydujących o konkurencyjności regionu wymienia się wysoki poziom zatrudnienia. Ten obszar wzrostu konkurencyjności zdaje się być we współczesnym świecie obszarem trudnym, którego skuteczne zagospodarowanie byłoby sukcesem niezmiernie pożądanym.⁵ Pojęcie tożsamości nie daje się już tak łatwo jak konkurencyjność wepchnąć w ramy definicji i rodzi trudności interpretacyjne. Przedstawiając pojęcie tożsamości w związku ze zbiorowością, społeczeństwem, można przyjąć, że jest to pewna pochodna oczekiwań związanych z rolami społecznymi. Postrzegając tożsamość jako element współtworzący obraz osoby/grupy, można zaakcentować fakt tworzenia tożsamości przez socjalizację czy też przez konfrontowanie zachowań i postaw z przypisanymi rolami społecznymi.⁶ Próba pełnego zdefiniowania pojęcia regionu przeniosłaby objętością niniejszą pracę. Przy rosnącej popularności tego pojęcia w różnych dziedzinach nauki skutkującym zróżnicowaniem definicji, region postrzegany jest w sensie geograficznym⁷ jako „umownie wydzielony obszar; względnie jednorodny, różniący się od terenów sąsiednich cechami naturalnymi bądź nabytymi na przestrzeni dziejów”⁸ oraz prawnym jako „najwyższa jednostka organizacji terytorium państwa, bez względu na jego formę ustrojową o relatywnie dużej powierzchni i dość znacznej liczbie ludności, stanowiąca obszar względnie jednolity sąsiednich punktu widzenia gospodarczego, społecznego i kulturalnego, w ramach której prowadzona jest stosownie do potrzeb i uwzględniająca jej specyfikę samodzielna polityka gospodarcza, społeczna, kulturalna, przez powołane do tego instytucje terytorialne”⁹ Jednoznacznie można jednak stwierdzić, że wzrost popularności pojęcia regionu notuje się

⁵ E. Wysocka, *Istota i czynniki konkurencyjności w regionie*, "Wójt i jego gmina", 2006, nr 5, str. 11 <http://www.dlaczegopolska.pl/index.php?p=art0#przypisy> dostęp 24.07.2010r..

⁶ Por.: G. Marshall (red.), *Słownik socjologii i nauk społecznych*, Warszawa 2004, s.402-403.

⁷ Por.: J. Styk, *Pojęcie regionu w badaniach naukowych* <http://www.umcs.lublin.pl/articles.php?aid=2332> dostęp 24.07.2010r..

⁸ [http://pl.wikipedia.org/wiki/Region_\(geografia\)](http://pl.wikipedia.org/wiki/Region_(geografia)) dostęp 24.07.2010r..

⁹ A. Gajda, *Regiony w prawie wspólnotowym. Prawne problemy udziału regionów polskich w problemach integracyjnych*, Warszawa 2005, s.25; za: A. Marszałek, *Rola uczelni w regionie*, Warszawa 2010, s. 112.

od kilkunastu, czy kilkudziesięciu lat wśród zarówno badaczy, jak i instytucji kształtujących pewne obszary życia. Do tych ostatnich zaliczyć należy instytucje unijne, zajmujące się tworzeniem programów wspierających budowanie konkurencyjności. Z powyższych prób definicyjnych można wysnuć wniosek o silnych oddziaływaniach pomiędzy trzema wspomnianymi pojęciami: konkurencyjnością – tożsamością – regionem. Prawo - kultura - edukacja są drugą triadą pojęć, która w związku z pierwszą daje możliwość szerokiego spojrzenia na omawiane kwestie.

Aspekt prawny budowania konkurencyjności regionu winien wykorzystywać społeczne funkcje prawa w najwyższym możliwym stopniu. System prawny funkcjonujący na danym obszarze oddziałuje na społeczeństwo żyjące na danym obszarze w sposób bezpośredni i pośredni.¹⁰ Bezpośrednio prawo, stanowiąc zbiór uprawnień oraz nakazów i zakazów, których nieprzestrzeganie pociąga za sobą odpowiednie sankcje; stanowi element kształtujący społeczeństwo. Nawiązując do analizy tożsamości prawa, można postawić pytanie o związek między istnieniem praw a ich skutecznością¹¹. W demokratycznym państwie prawa¹², traktującym obywateli jako dających mandat głosowaniem wyborczym grupie osób stanowiących prawo jako przedstawicielom narodu, możnaby traktować tę wątpliwość za niebyłą. Warto jednak zwrócić uwagę na dysproporcję dozwolenia organów władzy i obywateli, skądinąd warunkowaną stopniem decyzyjności. W przypadku organów władzy dozwolenie to ma charakter mocny, ograniczający zakres możliwości działania do zakresu nadanego bezpośrednio przepisami prawa¹³. W przeciwieństwie do organów władzy obywatele mogą czynić wszystko, czego prawo im nie zabrania, wg zasady dozwolenia słabego.¹⁴ Generalność i abstrakcyjność norm prawnych pozwala na stawianie wszystkich na równi wobec prawa. Taka sytuacja wpływa na społeczeństwo również

¹⁰ J.Raz, *Autorytet prawa. Eseje o prawie i moralności*, Warszawa 2000, s.167.

¹¹ Tamże, s.88.

¹² „Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej” art. 2 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997r. [Dz.U.1997.78.483].

¹³ Tamże, art. 7.

¹⁴ W obszarze np. prawa karnego charakter dozwolenia słabego oddaje zasada *nullum crimen sine lege*; por. także http://lex.pl/czasopisma/prokurator/etyka_z.html dostęp 27.07.2010r..

w sposób pośredni. Oprócz konsekwencji łamania norm prawnych – jako bezpośrednich skutków obowiązywania systemu prawnego na danych obszarze, dostrzec można również pewien element wykluczenia. Można zauważyć, że jednostki, niestosując się do norm prawnych, lub zdecydowanie negując zachowaniem lub wypowiedzią zespół wewnętrznie niesprzecznych norm i przepisów, zostają w pewien sposób przez społeczeństwo potraktowane jako nie – normalne. Określenie nie – normalne ma tu znaczenie logiczne, jako określenie podmiotów funkcjonujących w oderwaniu od normy przestrzeganej przez zdecydowaną większość i nie zawiera ujemnego ładunku emocjonalnego.

Kiedy społeczeństwo zachowuje się w sposób zgodny z prawem, niekoniecznie mając świadomość takiej zgodności, można stwierdzić swego rodzaju sukces prawodawcy, który stworzył lub skodyfikował prawo wchodzące we właściwe interakcje z ogólnospołecznymi normami. W przypadku praw własności intelektualnej, związanych ściśle z funkcjonowaniem bibliotek, na obecnym etapie tworzenia lub dostosowania obowiązującego w Polsce prawa do prawa Unii Europejskiej nie do końca istnieje zgodność pomiędzy postawami społecznymi a przepisami prawnymi. Pozytywną stroną tego zjawiska jest fakt, że akurat w obszarze, w którym prawo własności intelektualnej dotyczy bibliotek, zgodność ta wyjątkowo osiąga pożądany dla skuteczności prawa poziom. Zapisy prawne, pozwalające funkcjonować bibliotekom jako instytucjom uprzywilejowanym w rozumieniu przede wszystkim prawa autorskiego i praw pokrewnych, stanowią wyrażenie potrzeb artykułowanych przez społeczeństwo związanych z korzystaniem z dóbr niematerialnych.

Sensem nowoczesnej edukacji ma stać się takie kształtowanie ucznia/studenta, które pozwoli mu na sprawne poruszanie się w natłoku informacji z umiejętnością wyboru i przetworzenia najtrafniejszych. Biorąc pod uwagę, że biblioteka gromadzi nieprzebrane mnóstwo informacji, stopień umiejętności niezbędny dla sprawnego korzystania z jej zasobów, winien być odpowiednio wysoki. Ogrom zgromadzonej w jednym miejscu informacji skutkuje potrzebą współpracy ze strony wykwalifikowanego bibliotekarza. Osoby, która nie będąc fachowcem jednej dziedziny wiedzy –co niejednokrotnie powoduje orientację poszukiwania w wąskim zakresie źródeł – wskaże obszary poszukiwań, a szczególnie potrzebującym pomoże znaleźć konkretne informacje. Postać i rola bibliotekarza jest szczególnie istotna przy analizie

funkcjonowania biblioteki jako instytucji. W tym przypadku przeskok w nomenklaturze, zmieniający *bibliotekarza, pracownika informacji w brokera informacji*¹⁵ zdaje się powodować wzrost konkurencyjności samego zawodu bibliotekarskiego. Rozumieć tu należy przede wszystkim bibliotekarzy – pracowników bibliotek naukowych, bo te przede wszystkim gromadzą i udostępniają nieodpłatnie rozliczne bazy danych. We wspomnianych bazach danych cenne informacje znaleźć mogą studenci wszystkich poziomów kształcenia, ale również użytkownicy spoza grona studentów, w tym lokalni przedsiębiorcy. Należy zaznaczyć, że jedno nie wyklucza drugiego – w ramach funkcjonujących na Uniwersytecie Ekonomicznym kierunków i form kształcenia są również takie, które dedykowane są osobom czynnie funkcjonującym w sektorze gospodarczym¹⁶. Biblioteka jako początek drogi do odnalezienia informacji, przy wykorzystaniu jej zasobów i umiejętności bibliotekarzy jest dla tzw. *independent information professional* cenioną instytucją¹⁷.

Konstytucyjne prawo do nauki, zagwarantowane zapisem art. 70¹⁸ daje szkołom wyższym autonomię, zastrzegając jednak

¹⁵ Por. „Zadaniem infobrokera jest wypreparowanie, wyluszczenie pewnego podzbioru informacji, określonego mu przez zlecony temat. Informacja przez niego dostarczona musi być nie tylko relewantna, powinna być również akredytowana, gwarantowana. Przekazując informacje infobroker firmuje je swoim nazwiskiem, podobnie jak broker giełdowy, któremu powierzamy pieniądze, swoją marką gwarantuje korzystny zwrot oszczędności. Oczywiście nie sam broker akredytuje taką informację. Pomaga mu w tym zespół wielu specjalistów z odpowiadającej danemu tematowi dziedziny. Specjaliści tacy działają na zasadzie konsultantów infobrokera. Niektórzy z nich mają własne, specjalizowane, stale uaktualniane i akredytowane przez nich same zbiory informacji. Są to brokerzy informacji specjalizowanej.” A.Komodzińska, *Etyka w działalności bibliotekarskiej*, <http://knol.google.com/k/etyka-w-dzialalnosci-informacyjnej-i-bibliotekarskiej#> dostęp 23.07.2010r..

¹⁶ Por. http://www.ue.wroc.pl/wspolpraca/88/oferta_dla_firm.html oraz <http://www.ue.wroc.pl/studia/71/mba.html> dostęp 23.07.2010 r..

¹⁷ <http://www.infobroker.sikor.net/tekst.php?id=27&kategoria=6> dostęp 24.07.2010r..

¹⁸ „1. Każdy ma prawo do nauki. Nauka do 18 roku życia jest obowiązkowa. Sposób wykonywania obowiązku szkolnego określa ustawa.

2. Nauka w szkołach publicznych jest bezpłatna. Ustawa może dopuścić świadczenie niektórych usług edukacyjnych przez publiczne szkoły wyższe za odpłatnością.

4. Władze publiczne zapewniają obywatelom powszechny i równy dostęp do wykształcenia. W tym celu tworzą i wspierają systemy indywidualnej pomocy finansowej i organizacyjnej dla uczniów i studentów. Warunki udzielania pomocy określa ustawa.

jej granice poprzez ust. 5 w/w artykułu. Granice autonomii określa ustawa prawo o szkolnictwie wyższym.¹⁹ Prawo o szkolnictwie wyższym jest, obok ustawy o bibliotekach, oraz ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, jednym z głównych aktów prawnych regulujących kwestie biblioteczne w odniesieniu do bibliotek naukowych w Polsce. Rola szkolnictwa wyższego w rozumieniu ustawy o szkolnictwie wyższym wpisuje się w sposób czytelny w obszar poszukiwań roli twórczej dla tożsamości społecznej i regionalnej. Dowodem jest chociażby zapis art. 13, *expressis verbis* traktujący zarówno o zbiorach bibliotecznych, ich udostępnianiu, jak o działaniu szkół wyższych na rzecz społeczności regionalnych i lokalnych²⁰, a także o działalności badawczej, jako o podstawowych zadaniach tej grupy instytucji nauki. Mocą art. 88 ukonstytuowano system biblioteczno-informacyjny, opierając jego działanie na bibliotece²¹. Aktem prawnym równym rangą ustawie o szkolnictwie wyższym jest ustawa o bibliotekach²² Znaczenie w aspekcie uczestnictwa bibliotek w budowaniu konkurencyjności regionu, mają m.in. zapisy art. 3²³; 4²⁴; 14²⁵; 21.1²⁶; 29.1-3²⁷ tejże. Pierwszy z nich nakłada na

5. Zapewnia się autonomię szkół wyższych na zasadach określonych w ustawie.” Art. 70 Konstytucji RP z dnia 2.kwietnia 1997r. [Dz.U.1997.78.483].

¹⁹ [Dz.U.2005.164.1365].

²⁰ „13. 1. Podstawowymi zadaniami uczelni, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, są:

3) prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych oraz świadczenie usług badawczych;

5) upowszechnianie i pomnażanie osiągnięć nauki, kultury narodowej i techniki, w tym poprzez gromadzenie i udostępnianie zbiorów bibliotecznych i informacyjnych;

8) działanie na rzecz społeczności lokalnych i regionalnych.” – art. 13 ustawy z dnia 27 lipca 2005r. o szkolnictwie wyższym [Dz.U.2005.164.1365].

²¹ „88. 1. W uczelni działa system biblioteczno-informacyjny, którego podstawę stanowi biblioteka. Organizację i funkcjonowanie systemu biblioteczno-informacyjnego uczelni, w tym zasady korzystania z niego przez osoby niebędące pracownikami, doktorantami lub studentami uczelni, określa statut” – Tamże, art. 88.1.

²² Ustawa z dnia 27 czerwca 2007r. o bibliotekach [Dz.U.1997.85.539].

²³ „Art. 3. 1. Biblioteki i ich zbiory stanowią dobro narodowe oraz służą zachowaniu dziedzictwa narodowego. Biblioteki organizują i zapewniają dostęp do zasobów dorobku nauki i kultury polskiej oraz światowej.

2. Prawo korzystania z bibliotek ma charakter powszechny, na zasadach określonych w ustawie.” Tamże, art. 3.

²⁴ „ 4. 1. Do podstawowych zadań bibliotek należy:

1) gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych,

biblioteki obowiązek organizowania i udostępniania dorobku nauki oraz określa powszechną dostępność tak zorganizowanej informacji ogółowi społeczeństwa. Podstawowe zadania, funkcje instytucji bibliotecznej zostały zawarte w art. 4²⁸ omawianej ustawy. Należą do nich przede wszystkim pozyskiwanie (gromadzenie), opracowanie i udostępnianie zbiorów i prowadzenie działalności informacyjnej. Decyzją art. 14.1 usługi bibliotek są co do zasady bezpłatne. Następny z wymienionych artykułów wyznacza bibliotece naukowej właściwe miejsce w hierarchii

2) obsługa użytkowników, przede wszystkim udostępnianie zbiorów oraz prowadzenie działalności informacyjnej, zwłaszcza informowanie o zbiorach własnych, innych bibliotek, muzeów i ośrodków informacji naukowej, a także współdziałanie z archiwami w tym zakresie. 2. Do zadań bibliotek może ponadto należeć prowadzenie działalności bibliograficznej, dokumentacyjnej, naukowo-badawczej, wydawniczej, edukacyjnej, popularyzatorskiej i instrukcyjno-metodycznej.” Tamże, art.4.

²⁵„14. 1. Usługi bibliotek, których organizatorami są podmioty określone w art. 8 ust. 2, są ogólnie dostępne i bezpłatne, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Opłaty mogą być pobierane:

1) za usługi informacyjne, bibliograficzne, reprograficzne oraz wypożyczenia międzybiblioteczne,

2) za wypożyczenia materiałów audiowizualnych,

3) w formie kaucji za wypożyczone materiały biblioteczne,

4) za niezwrócenie w terminie wypożyczonych materiałów bibliotecznych,

5) za uszkodzenie, zniszczenie lub niezwrócenie materiałów bibliotecznych.

3. Wysokość opłat, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, nie może przekraczać kosztów wykonania usługi.

4. Zasady i warunki korzystania z biblioteki określa regulamin nadany przez jej dyrektora (kierownika).” – Tamże, art.14.

²⁶„21. 1. Biblioteki naukowe:

1) służą potrzebom nauki i kształcenia, zapewniając dostęp do materiałów bibliotecznych i zasobów informacyjnych niezbędnych do prowadzenia prac naukowo-badawczych oraz zawierających wyniki badań naukowych,

2) prowadzą działalność naukowo-badawczą w zakresie bibliotekoznawstwa i dziedzin pokrewnych, a także w zakresie obsługiwanych przez nie dziedzin nauki.” – Tamże, art. 21.1

²⁷„29. 1. Pracownicy zatrudnieni na stanowiskach bibliotekarskich powinni posiadać kwalifikacje bibliotekarskie. Tworzą oni grupę zawodową bibliotekarzy.

2. Do pracowników, o których mowa w ust. 1, należą:

1) pracownicy służby bibliotecznej: młodszy bibliotekarz, bibliotekarz, starszy bibliotekarz, kustosz i starszy kustosz,

2) bibliotekarz dyplomowani: asystent, adiunkt, kustosz dyplomowany, starszy kustosz dyplomowany.

3. W bibliotekach mogą być zatrudnieni, w razie potrzeby, specjaliści innych zawodów związanych z działalnością biblioteczną.” – Tamże, art.29.1-3.

²⁸ Por. przyp. 23.

uniwersyteckiej, nadając tej instytucji dwojaki charakter. Po pierwsze biblioteka ma spełniać rolę służebną dla potrzeb nauki i edukacji, pozostając źródłem wiedzy i informacji dla potrzebujących. Po drugie w ramach działalności ustawowej ma prawo do prowadzenia własnych badań naukowych zarówno z dziedziny bibliotekoznawstwa i pokrewnych, ale – co szczególnie istotne – także w obszarze dziedzin obsługiwanych przez daną bibliotekę. Ustawa o bibliotekach określa odpowiedni pułap umiejętności, jaki powinni osiągać pracownicy instytucji bibliotecznych.²⁹ W pierwszym rzędzie winny to być osoby posiadające wykształcenie bibliotekarskie. W drugim mogą się znaleźć osoby będące specjalistami z innych dziedzin związanych z funkcjonowaniem bibliotek. Idealna realizacja powyższych regulacji ustawowych gwarantuje skuteczne pod względem merytorycznym funkcjonowanie biblioteki w ramach uniwersytetów.

Przepisem prawnym, dzięki któremu biblioteki mogą nieodpłatnie udostępniać utwory jest tzw. przywilej biblioteczny. Przepis ten stanowi normę zezwalającą, pozostając jednocześnie ograniczeniem majątkowych praw autorskich. Twórcy – autorowi dzieła przysługują dwojaki prawa do utworu. Prawa osobiste – o charakterze niezbywalnym³⁰, oraz prawa majątkowe – o kluczowym znaczeniu, jeśli chodzi o wykorzystanie możliwości finansowych, jakie niesie ze sobą dobrze „sprzedający się” utwór. Majątkowe prawa autorskie mogą być przenoszone w drodze odpowiednich czynności prawnych na inne podmioty. Prawa majątkowe zostały prawnie ukonstytuowane mocą art. 17 Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (PrAut)³¹. Koncepcja tych praw koresponduje z cywilistyczną koncepcją prawa

²⁹ Por. przyp. 26.

³⁰ „Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, autorskie prawa osobiste chronią nieograniczoną w czasie i niepodlegającą zrzeczeniu się lub zbyciu więź twórcy z utworem, a w szczególności prawo do: 1) autorstwa utworu; 2) oznaczenia utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo do udostępniania go anonimowo; 3) nienaruszalności treści i formy utworu oraz jego rzetelnego wykorzystania; 4) decydowania o pierwszym udostępnieniu utworu publiczności; 5) nadzoru nad sposobem korzystania z utworu.” Ustawa z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych [Dz. U. 1994.24.83] art. 16.

³¹ „Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, twórcy przysługuje wyłączne prawo do korzystania z utworu i rozporządzania nim na wszystkich polach eksploatacji oraz do wynagrodzenia za korzystanie z utworu.” Tamże, art. 17.

własności³². Fakt ten powoduje niekiedy błędne stawianie znaku równości między prawami na dobrach niematerialnych a prawem własności rzeczy w rozumieniu kodeksu cywilnego. Sensem majątkowych praw autorskich jest ochrona ekonomicznych interesów twórcy lub innej osoby uprawnionej. Celem zapewnienia równowagi między interesem podmiotu praw autorskich lub podmiotu uprawnionego z ich tytułu a społeczną potrzebą dotarcia do informacji, monopol autorski poddano ograniczeniom – znów – dwojakiego rodzaju. Pierwszym ograniczeniem jest dozwolony użytek prywatny (osobisty), pozwalający na bezpłatne korzystanie we własnym zakresie, czy też w gronie znajomych z wybranych kategorii utworów już rozpowszechnionych.³³ Drugim typem jest instytucja dozwolonego użytku publicznego. Kluczowe znaczenie dla instytucji bibliotecznej ma art. 28 PrAut *expressis verbis* traktujący o prawie bibliotek do nieodpłatnego udostępniania utworów rozpowszechnionych,³⁴ a także o udostępnianiu zbiorów *dla celów badawczych lub poznawczych za pośrednictwem końcówek systemu informatycznego (terminali) znajdujących się na terenie tych jednostek*³⁵. Istotnym jest, że mowa w w/w artykule nie o udostępnianiu zbiorów bibliotek w sieci internetowej, ale o umożliwieniu użytkownikom korzystania z zasobów m.in. baz danych udostępnionych w komputerach bibliotek. Możliwe jest podniesienie zarzutu, że ustawa jasno określając cel dla jakiego można udostępniać zbiory, nie wspomina o celach zarobkowych. Odpierając ten zarzut, należałoby wspomnieć ową tożsamość, jako dążenie do poznania. Co dalej, dążenie to powiązać ze środowiskiem istnienia, społeczeństwem kapitalistycznym, w którym brak chęci merkantylnego wykorzystania zdobytej wiedzy stanowczo uchodzi za odstępstwo od normy.

³² J. Barta, M. Czajkowska-Dąbrowska, Z. Ćwiąkański, R. Markiewicz, E. Traple, *Komentarz do ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych*, Warszawa 2001, s.247.

³³ R. Golat, *Prawo autorskie. Komentarz dla praktyków*, Gdańsk 2008, s.83.

³⁴ „Biblioteki, archiwa i szkoły mogą: 1) udostępniać nieodpłatnie, w zakresie swoich zadań statutowych, egzemplarze utworów rozpowszechnionych; 2) sporządzać lub zlecać sporządzenie egzemplarzy rozpowszechnionych utworów w celu uzupełnienia, zachowania lub ochrony własnych zbiorów; 3) udostępniać zbiory dla celów badawczych lub poznawczych za pośrednictwem końcówek systemu informatycznego (terminali) znajdujących się na terenie tych jednostek.” Ustawa z dnia 4 lutego 1994r... op.cit., art. 28.

³⁵ Tamże.

W grupie nowych ustaw, związanych z kształtem instytutów badawczych, Polskiej Akademii Nauk, Narodowego Centrum Nauki, czy narodowego centrum badań i rozwoju, które stanowić mają o zmianach w polskiej nauce w drugiej dekadzie XXI wieku, znajduje się także ustawa o zasadach finansowania nauki. Trudności interpretacyjne towarzyszące nowej ustawie będą zapewne udziałem zarówno prawników, jak i bezpośrednio zainteresowanych – instytucji naukowych. Z punktu widzenia biblioteki nowa ustawa zawiera regulacje dotyczące tej instytucji. Generalnie rzecz ujmując, ustawa traktuje o zasadach finansowania nauki ze środków budżetowych pozostających w gestii ministra właściwego do spraw nauki³⁶. Zapis art. 5 ust. 13 wspomnianej ustawy zabezpiecza dostęp „bibliotek naukowych niewchodzących w skład jednostek naukowych, o których mowa w art. 2 pkt 9 lit. a-c [9) jednostki naukowe - prowadzące w sposób ciągły badania naukowe lub prace rozwojowe: a) podstawowe jednostki organizacyjne uczelni w rozumieniu statutów tych uczelni, b) jednostki naukowe Polskiej Akademii Nauk w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. Nr 96, poz. 619), c) instytuty badawcze,] do środków budżetowych w „zakresie prowadzonej działalności naukowej oraz działalności upowszechniającej naukę”. Zapis art. 18. ust. 1b tejże ustawy statuuje „utrzymanie infrastruktury badawczej, w tym bibliotek i archiwów” wśród działalności statutowej jednostek naukowych. Również art. 25 pkt 1 ust. 3 nowej ustawy w pewnym sensie zabezpiecza środki na funkcjonowanie bibliotek w ich – istotnym z punktu widzenia niniejszej pracy szczególnie – obszarze działalności polegającym na „tworzeniu, przetwarzaniu, udostępnianiu i upowszechnianiu informacji naukowych i naukowo-technicznych”. Ten sam artykuł, w pkt. 3 przyznaje środki bibliotekom niewchodzącym w skład jednostek naukowych na „1) utrzymanie i poszerzanie zasobów bibliotecznych; 2) działalność wydawniczą; 3) opracowywanie zasobów naukowych bibliotek oraz informacji bibliotecznej”. Jak można wnosić z powyższych cytatów, chęć wprowadzenia nowego porządku w nauce, w obszarze jej finansowania może stanowić dla bibliotek swego rodzaju problem. Już podział na biblioteki – jeśli dobrze rozumieć instytutowe/zakładowe i biblioteki statutowe/uczelniane wprowadza

³⁶ Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010r. o zasadach finansowania nauki [Dz.U.2010.96.615] art.1.

pewien dopiero co zniwelowany podział i rozdźwięk w organizmach bibliotecznych. Owszem, można przyjąć za słuszny argument o precyzyjności wydatkowania środków dla biblioteki mniejszej (np. instytutowej), której pracownicy lepiej znają specyfikę instytutu i ich wybory chociażby w zakresie gromadzenia i wydatkowania środków mogą być bardziej trafione. Ale o wiele bardziej słuszny jest argument, który traktuje o łączeniu bibliotek w konsorcja celem zakupu np. baz danych, na który to zakup małej biblioteki instytutowej nie stać. Należy, chcąc odnaleźć się w nowych regulacjach – po pierwsze poczekać na akty wykonawcze do wspomnianych ustaw, - po drugie podjąć próbę akceptacji nowego pomysłu celowościowego finansowania mniejszych elementów organizmu uniwersyteckiego i ich przedsięwzięć naukowych celem podnoszenia ich potencjału w obszarze nauki, a łożenia na duże organizmy tyle tylko, ile niezbędne. Być może taka metoda finansowania jest słuszna dla realizacji modnych ostatnimi czasy tzw. projektów – przedsięwzięć co najwyżej kilkuletnich, z jasno określonym planem finansowym, celami, środkami, ludźmi niezbędnymi do realizacji, etc.. Niestety, zdaje się na tym cierpieć idea uniwersytetu, jako miejsca, gdzie nauką można się cieszyć, a nie od razu przekuwać na zdolność zarabiania czy sprzedawania wiedzy.

Projekt Dolnośląskiego Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej dostosowany jest do obu koncepcji finansowania nauki. Stanowi bowiem tradycyjną, bogatą w drukowane zbiory bibliotekę; a także staje się Centrum Informacji Biznesowej/Ekonomicznej dla poszukujących cennej informacji gospodarczej. Powstające Centrum, współfinansowane przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 (Priorytet 7.1 Rozwój infrastruktury szkolnictwa wyższego), nie posiada w regionie konkurencji. Najbliższymi ośrodkami o podobnej charakterystyce zbiorów są, oddalone o ok. 200 km, biblioteki ośrodków akademickich w Łodzi, Poznaniu i Katowicach. W założeniach projektu oszacowano zwiększenie liczby użytkowników o połowę wobec obecnych ca 19500, niemal trzykrotny przyrost liczby odwiedzin „rzeczywistych”. Zmiany organizacji udostępniania zbiorów i zwiększenie nacisku na działalność informacyjną mają również skutkować wzrostem liczby użytkowników korzystających z usług Dolnośląskiego Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej o ponad

600% wobec liczby obecnie korzystających z biblioteki Uniwersytetu Ekonomicznego.³⁷

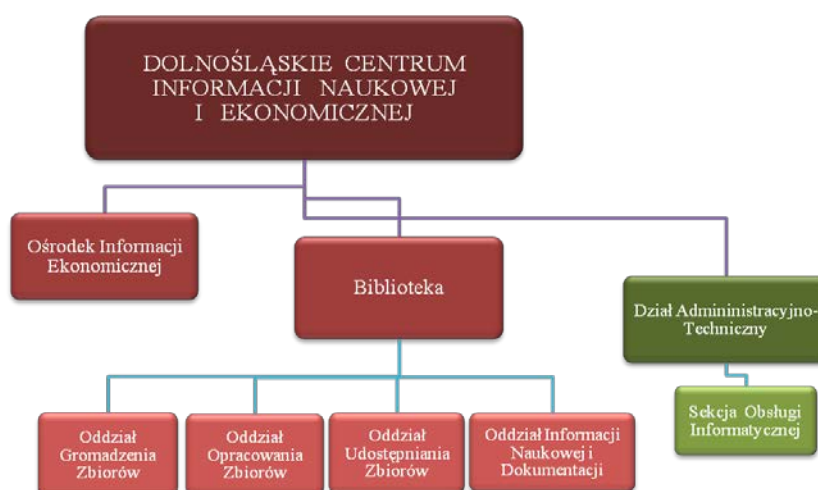
Rozbudowa infrastruktury bibliotecznej sprzyja zarówno tradycyjnej formie funkcjonowania biblioteki – w której nowym budynku będzie można korzystając z wolnego dostępu do książek realizować wzorem Eco plany poszukiwania konkretnych tytułów samemu w ogromie otwartych magazynów. Tradycja, połączona z nowoczesnością formy sprzyjać będzie zarówno realizacji ustawowych funkcji biblioteki, jak i spełnieniu oczekiwań społecznych wobec współczesnej biblioteki – czytelnicy. W prawnym aspekcie taka formuła pozwoli na stworzenie użytkownikom możliwości pełnego korzystania z przywileju bibliotecznego zapewnionego zapisem art. 28 PrAut. Centrum Informacji Ekonomicznej będzie natomiast zgodne z formułą nowoczesnego finansowania nauki – w krótkim czasie dostarczać informacji możliwie najwyższej jakości dla zainteresowanych przełożeniem bogactwa niemajątkowego na wymierne w pieniądzu korzyści.

Fot. Pracownia „ARCHIMEDIA Architekci & Inżynierowie”: Wizualizacja głównego budynku Centrum³⁸

³⁷ *Studium Wykonalności Dolnośląskiego Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej*, Wrocław 2008, s. 40.

Dolnośląskie Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej jest instytucją pożądaną w społeczeństwie opartym na wiedzy. Będzie zarówno elementem do ciągłego udoskonalania warsztatu dydaktycznego i badawczego przez Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, jak i ośrodkiem informacji dla szerokiej grupy odbiorców, wśród których wymienia się m.in.: administrację publiczną, instytucje związane z finansami i rynkiem, podmioty gospodarcze, oraz szeroko pojętą społeczność regionu³⁹. Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu jest największą i jedyną w regionie instytucją, w której znajduje się tak liczny, zorientowany ekonomicznie, zasób biblioteczny. Ponad 400000 woluminów, prawie 19000 czasopism naukowych w 15⁴⁰ bazach danych stanowią o sporym potencjale zarówno całej uczelni, jak i biblioteki.

Rysunek. 1.
Schemat organizacyjny Dolnośląskiego Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej.⁴¹

³⁸http://www.bg.ue.wroc.pl/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=60&Itemid=64&lang=pl dostęp 27.07.2010r..

³⁹ Por.: *Studium Wykonalności Dolnośląskiego Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej*, Wrocław 2008, s.6 i 42.

⁴⁰ Liczba subskrybowanych baz danych ulega generalnie zwiększeniu, do niej należy doliczyć również liczbę baz udostępnianych na okres testowy. Możliwość rzeczywistego skorzystania z baz przez użytkowników ma wpływ na późniejszą decyzję związane z zakupem subskrypcji.

⁴¹*Studium Wykonalności Dolnośląskiego Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej*, Wrocław 2008, s.53.

Tworzenie nowego Centrum łączącego dwie opisane funkcje, ma charakter wieloaspektowy. Realizowany projekt będzie pozbawiony barier komunikacyjnych, co również wpłynie na zwiększenie liczby użytkowników. W wymiarze prawnym, stanowi wyraz pełniejszej, realizacji zadań nałożonych na bibliotekę przepisami ustawy o szkolnictwie wyższym oraz ustawy o bibliotekach, a także zapisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych w zakresie nieodpłatnego udostępniania zbiorów na podstawie zapisu art. 28 (przywilej biblioteczny). Również biorąc pod uwagę nowe regulacje Ustawy o zasadach finansowania nauki, można przyjąć, że projekt DCiNE wyprzedził zamysł ustawodawcy. W wymiarze społecznym stworzenie Centrum ma co najmniej dwa aspekty. Pierwszym jest rzeczywisty planowany wzrost wskaźnika korzystania z zasobów, możliwy dzięki zmianie sposobu udostępniania zbiorów, polegającym głównie na udostępnianiu w tzw. wolnym dostępie. Taka forma korzystania z zasobów, z jednej strony ułatwia użytkownikowi korzystanie z instytucji bibliotecznej, przy zminimalizowaniu formalności związanych np. z wypożyczeniem, towarzyszącą mu nieraz kolejką, etc. Z drugiej strony wymaga od czytelnika pewnego poziomu wiedzy i umiejętności, czy nawet kreatywności przy poszukiwaniu pożądanej informacji. Drugim aspektem społecznego wymiaru tworzenia DCNiE wydaje się być wzrost prestiżu uczelni, posiadającej docelowo nie tylko nowoczesną bibliotekę, ale bogate centrum informacji biznesowej. Fakt ten powodować powinien wzrost zainteresowania uczelnią ze strony podmiotów gospodarczych. Jednocześnie uwiarygodnia uczelnię w oczach przyszłych studentów jako instytucję, która nie tylko teoretycznie przygotowuje do pracy w obszarze ekonomii, ale na co dzień jest źródłem informacji dla lokalnego biznesu. Biorąc pod uwagę dwa w/w wymiary tworzenia Centrum, można stwierdzić, że – przy założeniu sukcesu w realizacji projektu – stanie się ono elementem współtworzącym konkurencyjność regionu w stopniu znacznym.

Fot. Pracownia „ARCHIMEDIA Architekci & Inżynierowie: Wizualizacja głównego budynku Centrum⁴²

Biorąc pod uwagę ideę połączenia tradycji z nowoczesnością, jaka towarzyszy od początku pomysłodawcom Dolnośląskiego Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej, koncepcja biblioteki i nowoczesnego centrum infobrokingu zdaje się być skazana na sukces.⁴³ Argumentami przemawiającymi za takim postrzeganiem projektu są m.in.:

- Liczna baza drukowanych woluminów, nieustannie poddawana odnowieniu i aktualizacji przez zakup książek związanych z charakterem ekonomicznym uczelni
- Liczba subskrybowanych baz danych, stanowiących bogate źródło do poszukiwań informacji biznesowej, naukowej, etc.
- Grupa wykwalifikowanych pracowników – bibliotekoznawców i bibliotekarzy, niejednokrotnie równoległe wykształconych w innych dziedzinach (ekonomia, filologia, zarządzanie, historia, prawo)

⁴²http://www.bg.ue.wroc.pl/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=60&Itemid=64&lang=pl dostęp 28.07.2010r.

⁴³ „Realizowany projekt przyczyni się do zwiększenia kapitału społecznego i potencjału ekonomicznego Dolnego Śląska. Będzie to możliwe dzięki wpływowi informacji gospodarczych dotychczas spoczywających na półkach i ulegających deprecjacji” - *Studium Wykonalności Dolnośląskiego Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej*, Wrocław 2008, s.75

- Bezpieczeństwo długoterminowego funkcjonowania, gwarantowane:
 - zajmowaniem statutowego⁴⁴, zapewnionego prawem miejsca w strukturze uczelni państwowej
 - finansowaniem bieżącej działalności z budżetu państwa

Na rok przed oddaniem Dolnośląskiego Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej do użytku, można mieć przeświadczenie graniczące z pewnością, że wart prawie 50 000 000 złotych projekt wpłynie w dużym stopniu na rozwój regionu, a także, dzięki sprzyjającym regulacjom prawnym i procesom społecznym na wzrost jego konkurencyjności.

ABSTRAKT

Aktualne założenia rozbudowy i modernizacji infrastruktury edukacyjnej na Dolnym Śląsku⁴⁵ przewidują m.in. stworzenie nowoczesnego centrum informacji naukowej i ekonomicznej. Jednym z realizowanych projektów jest Dolnośląskie Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej - instytucja mająca ułatwiać i poprawiać jakość dostępu do fachowej literatury z dziedziny nauk ekonomicznych i zarządzania. Łatwość dostępu do informacji – wynikająca z organizacyjnej formy centrum – powinna skutkować wzrostem wiedzy użytkowników, a dalej – wzrostem gospodarczym. Do sposobów realizacji w/w założeń zaliczyć można m.in. digitalizację zbiorów, nowoczesne metody udostępniania zasobów⁴⁶ – w tym wolny dostęp do zbiorów. Ścisłe związane specyfiką działalności z instytucją biblioteczną ośrodki – wśród których znajduje się Dolnośląskie Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej – mają szansę brać czynny udział w kształtowaniu konkurencyjności regionów. Artykuł ma stanowić próbę opisu regulacji prawnych umożliwiających ośrodkom typu bibliotecznego plasowanie się w głównej grupie instytucji z sukcesem uczestniczących we wspomnianym działaniu, głównie ze względu na bezpłatny dostęp do ich zasobów i lokowanie samych instytucji w strukturze organizacyjnej szkół wyższych.

⁴⁴Por. art.13 Statutu Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu,
http://www.ue.wroc.pl/pracownicy/154/informacje_dla_pracownikow.html
28.07.2010r.

⁴⁵ Por: Uchwała nr 2125/III/08 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 12.listopada2008r.
http://dolnyslask.pl/upload/RPO/05_projekty_kluczowe/uchwala_2125_iii_08_iwipk_121108.pdf dostęp 31.05.2010r.

⁴⁶ Por: B. Żmigrodzka: *Dolnośląskie Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej.*:
<http://www.ebib.info/2009/103/a.php?zmigrodzka> dostęp 31.05.2010r.

SŁOWA KLUCZOWE:

BIBLIOTEKA – PRAWO BIBLIOTECZNE – PRAWO WŁASNOŚCI
INTELEKTUALNEJ – INFOBROKING – REGION - ROZWÓJ

Bibliografia:

- J. Barta, M. Czajkowska-Dąbrowska, Z. Ćwiąkański, R. Markiewicz, E. Traple, *Komentarz do ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych*, Warszawa 2001
- Z. Bauman, *Zindywidualizowane społeczeństwo*, Gdańsk 2008
- S. Carlsson, *The Deserted Library Chronicle of Higher Education* 48(12) 2001, <http://www.agmb.de/medibib-1/2002.02/msg00008.html>
- S. Demas, *From the Ashes of Alexandria: What's Happening in the college library?* <http://www.clir.org/pubs/reports/pub129/demas.html>
- A. Gajda, *Regiony w prawie wspólnotowym. Prawne problemy udziału regionów polskich w problemach integracyjnych*, Warszawa 2005,
- H. Ganińska, *Nowe rozwiązania w zarządzaniu biblioteka naukowa w kontekście informacji elektronicznej - ogólna refleksja* EBIB 8/2000 (16)
- R. Golat, *Prawo autorskie. Komentarz dla praktyków*, Gdańsk 2008
- W. Kopaliński, *Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych z almanachem*, Warszawa 2001
- J. Lipszyc, *Indeksowanie świata, czyli biblioteka* <http://webinside.pl/artikul-244-indeksowanie-swiata--czyli-biblioteka.html> dostęp 10/07/2010
- A. Marszałek, *Rola uczelni w regionie*, Warszawa 2010
- G. Marshall, M. Tabin, *Słownik socjologii i nauk społecznych*, Warszawa 2004
- P. Podrecki (red.): *Prawo Internetu*, Warszawa 2007
- H. Radlińska, *Książka wśród ludzi*, Warszawa, 2003
- J. Raz, *Autorytet prawa. Eseje o prawie i moralności*, Warszawa 2000
- J. Stelmach, B. Brożek, W. Załuski, *Dziesięć wykładów o ekonomii prawa*, Warszawa 2007
- J. Styk, *Pojęcie regionu w badaniach naukowych* [<http://www.umcs.lublin.pl/articles.php?aid=2332>]
- D. Tapscott, A.D. Williams, *Wikinomia, O globalnej współpracy, która zmienia wszystko*, Warszawa 2008
- D. Walczak-Duraj, *Socjologia dla ekonomistów*, Warszawa 2010
- W. Wiewiórski, G. Wierczyński, *Informatyka prawnicza. Technologia informacyjna dla prawników i administracji publicznej*, Kraków 2006
- E. Wysocka, *Istota i czynniki konkurencyjności w regionie, "Wójt i jego gmina"*, 2006, <http://www.dlaczegopolska.pl/index.php?p=art0#przypisy> dostęp 24.07.2010r
- E.B Zybert (red.), *Biblioteka w otoczeniu społecznym*, Warszawa, 2000.
- B. Żmigrodzka: *Dolnośląskie Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej*. <http://www.ebib.info/2009/103/a.php?zmigrodzka>
- Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997r. [Dz.U.1997.78.483]
- Ustawa z dnia 27 lipca 2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym [Dz.U.2005.164.1365]
- Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach [Dz.U.1997.85.539]

Ustawa z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych [Dz. U.1994.24.83]

Uchwała nr 2125/III/08 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 12 listopada 2008r.

http://dolnyslask.pl/upload/RPO/05_projekty_kluczowe/uchwala_2125_iii_08_iwipk_121108.pdf

Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010r. o zasadach finansowania nauki [Dz.U.2010.96.615]

Indykatywny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013 (Indykatywna lista projektów indywidualnych), poz.31

[http://dolnyslask.pl/upload/RPO/05_projekty_kluczowe/iwipk_12_11_2008.xls]

Studium Wykonalności Dolnośląskiego Centrum Informacji Naukowej i Ekonomicznej, Wrocław 2008